

מפי הוריי לא זכורים לי סיפורים כלשהם על אודותיהם, הם גם לא סיפרו מעולם על ילדותם שלהם ועל נעוריהם. ומי היה שואל באותם ימים, ולמען האמת מי בכלל התעניין בעברם? אני הייתי בודאי עסוק בדברים חשובים יותר - לימודים, ספרים, בנות - ומשחלפו השנים ורצייתי לדעת יותר, כבר לא היה את מי לשאול.

אבא גויס מיד עם תחילת המלחמה לשרת בחטיבה החמישית של צבא הקיסר. וכדי ללמוד את אמנות המלחמה, הועברה יחידתו מאזור מגוריו לסאטמר להתאמן שם לפני היציאה לחזית. אישית כנראה לא הספיק הרבה, משום שלדבריו מעולם לא למד לטפל בכלי ירייה ואפילו את האקדח שהיה נשקו האישי לא ידע להפעיל. מעניין אגב, שלפני תחילת מלחמת השחרור הייתי במצב דומה. לדרגת סמל הגיע בזכות ידיעותיו בשפה הגרמנית (איפה למד?) וכתב ידו היפהפה.

לא ברור אם כל בעלי הדרגות התאכסנו בעיר עצמה. מה שידוע הוא, שאבא חיפש חדר אצל משפחה יהודית ומצא מקום אצל דודה אֶמְמָה *Emma*, דודתה של אימא. אירוע גורלי, כי בינתיים גם משפחתה של אימא עברה לגור בסאטמר וההכרות שנקבעה בכוכבים, בינה לבין החייל היהודי הנחמד התרחשה כמובן בביתה של הדודה.

ימים אחדים לפני שנצטוונו לעבור לגטו נתקלתי, בחדר השינה של הוריי, בקופסא עטופה וקשורה בסרט ולהפתעתי מצאתי בה תמונות אחדות של אבא במדי צבא וצרור מכתבים בכתב ידו היפה. לא עמדתי בפיתוי ועשיתי את האסור, קראתי אותם בסתר. היו אלה מכתבים שנכתבו מיום שעזב את סאטמר עם יחידתו ועד שחזר מהשבי הרוסי. באחדים מהם תיאורי נוף ומקומות מעניינים שעבר דרכם, תיאור המוני היהודים שמצא בפז'מישל, העיר שבה התמקמו לזמן מה. הכל כתוב בשפה עדינה ומנומסת, ספוגת תום ואהבה - וכמה חבל שאבא, שם בערבות סיביר, לא הצליח לשמור על התשובות. אני מודה שהתרגשתי עד דמעות, ולבי נתמלא גאווה על שהוריי נישאו מתוך אהבה אמיתית ולא עקב שידוך שהיה מקובל במקומותינו. כמה שנים קודם לכן התרגשתי לא פחות בזמן קריאת רומן עב כרס, ובו סיפור דומה להפליא, כולל השבי בסיביר - אם כי בלי ה"הפי אנדינג" שבמקרה שלנו.

אבא חזר מן השבי בסיומה של המלחמה הגדולה, אימא חיכתה לו בנאמנות כל אותו זמן ובאמצע 1919 הם נישאו בסאטמר תחת חופה וקידושין, כדת משה וישראל.